

odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 49683-2/LG-2021

Praha 26. března 2021

Ministerstvo financí
odbor 14 – Rozpočtová politika společensky
významných odvětví
Letenská 15
118 10 Praha 1

Stanovisko k problematice procesního postupu při poskytování příspěvku na činnost podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

K č. j. MF-9523/2021/1403-2 ze dne 24. března 2021

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Váš dotaz k problematice procesního postupu při poskytování příspěvku na činnost podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon č. 424/1991 Sb.“). Konkrétně se dotazujete na právní názor k řádnému procesnímu postupu podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) v případě, kdy Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí (dále jen „Úřad“) zaslal dle § 19f písm. d) a § 20a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. Ministerstvu financí vyrozumění o předložení výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí, které předložily k určitému datu úplnou výroční finanční zprávu za příslušný rok, z něhož vyplynulo, že v dotazu zmíněná politická strana splnila povinnost předložení úplné výroční finanční zprávy za příslušný rok. Ministerstvo financí následně jako věcně příslušný orgán podle § 20a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. rozhodlo podle § 20 odst. 6 a 7 a § 20a odst. 1 téhož zákona v řízení vedeném podle části druhé správního řádu ve věci žádosti této politické strany o poskytnutí příspěvku na činnost na 1. čtvrtletí příslušného roku tak,

že se jí vyplácí příspěvek na činnost v určité výši. Po doručení tohoto rozhodnutí předmětné politické straně Ministerstvo financí obdrželo opravné vyrozumění Úřadu, ve kterém Úřad uvádí, že v rozporu s původně uvedeným údajem předmětná politická strana finanční zprávu za příslušný rok dosud nepředložila. K dotazu pro informaci uvádíte, že dle § 19h odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. jsou strany a hnutí povinny předložit každoročně do 1. dubna Úřadu výroční finanční zprávu a že podle § 20a odst. 2 téhož zákona výplatu splátky příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže výroční finanční zpráva nebyla Úřadu předložena nebo je předložená výroční finanční zpráva podle zjištění Úřadu neúplná. Rozhodnutí Ministerstva financí přitom dosud nenabýlo právní moci. K Vašemu dotazu uvádíme z hlediska naší působnosti následující:

Od okamžiku vydání rozhodnutí (srov. § 71 odst. 2 správního řádu) je tímto rozhodnutím správní orgán, který ho vydal, vázán, a to tak, že ho může změnit nebo jinak modifikovat jen zákonem stanoveným způsobem (např. v odvolacím či přezkumném řízení).¹ Jelikož bylo předmětné rozhodnutí již vydáno, mohlo by vést opravné vyjádření Úřadu k modifikaci předmětného rozhodnutí pouze v případě, kdy by mohlo vyvolat některý z takovýchto postupů.

Jelikož zřejmě nelze předpokládat podání rozkladu předmětnou politickou stranou, v úvahu by mohlo připadat pouze použití mimořádných opravných, resp. dozorčích prostředků (je nutno dodat, že tyto prostředky lze zásadně aplikovat až po nabytí právní moci rozhodnutí), jiný způsob nápravy takové situace správní řád neumožňuje. Je tak nutno posoudit, zda by dané opravné vyjádření Úřadu mohlo odůvodňovat zahájení přezkumného řízení či obnovu řízení z moci úřední.

Domníváme se přitom, že v dané situaci nebude obnovu řízení možné provést. Jedním z důvodů pro obnovu řízení je dle § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu sice to, že bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno (a to za podmínky, že takové rozhodnutí může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování; má-li být o obnově řízení rozhodnuto z moci úřední, musí být na novém řízení též veřejný zájem – srov. § 100 odst. 3 správního řádu), avšak tento důvod je vztažen ke změně či zrušení podkladového rozhodnutí (srov. § 67 správního řádu), nikoli pouhého vyrozumění. Správní řád pak jako důvod pro obnovu řízení zakotvuje i změnu nebo zrušení závazného stanoviska, bylo-li jím rozhodnutí podmíněno

¹ Srov. např. Vedral, Josef. *Správní řád - komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. K § 71, str. 629 a násl.

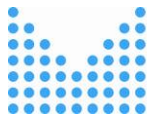

(viz § 149 odst. 9 správního řádu), domníváme se však, že ačkoli je rozhodnutí Ministerstva financí dle § 20a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. kladným vyrozuměním Úřadu zřejmě podmíněno, nemá toto vyrozumění povahu závazného stanoviska, a proto jeho změna není sama o sobě důvodem pro obnovu řízení. Obnova řízení tak v tomto případě není možná.

Zbývá tedy posoudit možnost provedení přezkumného řízení. Podle § 94 odst. 1 věty první správního řádu v přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy (soulad rozhodnutí s právními předpisy se pak podle § 96 odst. 2 věty první správního řádu posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání). Správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal, zahájí z moci úřední přezkumné řízení, jestliže po předběžném posouzení věci dojde k závěru, že lze mít důvodně za to, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy (viz § 95 odst. 1 správního řádu).

Je tak nutno zhodnotit, zda nastalá situace zakládá nezákonnost, resp. rozpor rozhodnutí s právními předpisy. Lze přitom dovodit, že podmínkou vzniku nároku na předmětný příspěvek je předložení úplné výroční finanční zprávy ve stanovené lhůtě (viz § 20 odst. 2 zákona č. 424/1991 Sb.). Splnění této podmínky ověřuje Ministerstvo financí prostřednictvím vyrozumění učiněného Úřadem, přičemž splátku příspěvku na činnost lze vyplatit až poté, kdy bylo Úřadem vyrozuměno, že výroční finanční zpráva byla předložena ve stanovené lhůtě a je úplná (viz § 20a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb.). Jestliže nárok na příspěvek nevznikl (neboť výroční zpráva nebyla předložena), nemělo dojít ani k vydání rozhodnutí o výplatě tohoto příspěvku a bylo-li takové rozhodnutí přesto vydáno, pak musí být z tohoto důvodu nezákonné - v rozporu s právními předpisy, neboť nelze rozhodnout o výplatě příspěvku, na který žadateli nevznikl nárok. Na tomto závěru dle našeho názoru nic nemění ani to, že se Ministerstvo financí v době vydání rozhodnutí řídilo vyrozuměním Úřadu o předložení předmětné zprávy.

Domníváme se tak, že popisovaná situace může zakládat důvod pro provedení přezkumného řízení, v jehož rámci by mohlo dojít ke zrušení či změně předmětného rozhodnutí. Přezkumné řízení zahajuje a provádí nadřízený správní orgán (viz § 95 odst. 1 správního řádu), jímž je v dané věci ministryně financí (viz § 178 správního řádu). Přezkumné řízení je však možné zásadně zahájit a provést až po nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 94 odst. 1 správního řádu) – je proto nutno vyčkat na právní moc rozhodnutí, přičemž poté může Ministerstvo

financí podat ministryni financí podnět k provedení přezkumného řízení. Považujeme však za vhodné dodat, že pokud by byla výroční zpráva do stanovené doby předložena, pak by byla dle našeho názoru předmětná vada zřejmě zhojena a odpadl by tak důvod pro provedení přezkumného řízení (v opačném případě by však bylo namístež přistoupit k odstranění vadného rozhodnutí).

Je však nutno zároveň upozornit na Vámi zmiňovanou úpravu uvedenou v § 20a odst. 2 písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., který stanoví, že výplatu splátky příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže výroční finanční zpráva nebyla Úřadu předložena, přičemž je nutné zejména zhodnotit, zda dané ustanovení může dopadat na popisovanou situaci. Pokud by tomu tak bylo, pak by mělo být postupováno dle tohoto ustanovení a výplata splátky by měla být pozastavena (o pozastavení splátky by zřejmě mělo být rozhodováno obdobným způsobem jako o jejím vyplacení). Zhodnocení této otázky se však netýká výkladu správního řádu, ale výkladu zákona č. 424/1991 Sb., a její posouzení proto ponecháváme na Vašem uvážení.

Závěrem upozorňujeme, že výše uvedené stanovisko je pouze naším právním názorem, jehož se nelze dovolávat v konkrétním případě; Ministerstvo vnitra není oprávněno k závaznému výkladu právních předpisů.

JUDr. Vít Šťastný
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Lenka Mazouchová
tel. č.: 974 817 347
e-mail: lenka.mazouchova@mvcv.cz